

Teksthefte til Årsplan

Lyngstad og Vevang barnehager

Vi er huset med det rare i, hos oss skal alle få være bekymringsfri.

Her er det hverdagsmagi og vennegaranti, og målet er å være mobbefri.

Trygghet, inkludering, glede og respekt anser vi som viktig for barns lære og vekst.

Som dere vet er det morgendagens helter som er her- så jobben blir tatt alvorlig av alle og enhver.

Innholdsliste

1.0 Bakgrunn for tekstheftet	3
2.0 Rammer og forutsetninger	4
3.0 Barn i barnehagen - Overganger	5-6
4.0 Barnehagens innhold	6-7
5.0 Vår visjon, vårt grunnsyn og våre kjerneverdier	7-9
6.0 Den voksne «Større -sterkere – klokere – god»	10
7.0 Barnehagens fokusområder	11-12
8.0 Barnehagens satsningsområder	13-14
9.0 Barnehagens fagområder – progresjonsplan	15-19
10.0 Tidlig innsats	19
11.0 Andre samarbeidspartnere	19-20
12.0 Foreldresamarbeid	20-21
13.0 Dokumentasjon, vurdering og evaluering	22

1.0 Bakgrunn for tekstheftet til årsplanen

Dette tekstheftet er et tilleggsdokument til årsplanen. Vi har valgt å ha en årsplan som fungerer som et verktøy i det daglige arbeidet i barnehagen. Innholdet i tekstheftet vil gi mer informasjon om barnehagens overordnede planer, samarbeidsarenaer og viktige prinsipper for læring i barnehagens hverdag, og som sier mer om oss som virksomhet.

Tekstheftet er skrevet i henhold til den nye rammeplanen fra 2017. Det vil bli delt ut til dere som foreldre en gang i løpet av barnehagetiden; oftere om den blir redigert. I tillegg vil den bli lagt på kommunen hjemmeside. Mens selve årsplanen vil dere få ut ved nytt barnehageår.

I alle barnehager må vi ha en årsplan som sier noe om hvordan hverdagen med oss vil være. Denne skal være i tråd med rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Årsplanen vår er bygget på kunnskapen de voksne sitter med i forhold til barns utvikling og læring, i tillegg til de lover og regler som barnehagen må følge.

Alle barnehager styres av barnehageloven og Rammeplanen som overordnende styringsdokument, i tillegg kommer kommunens styringsdokument og barnekonvensjonen.

§ 1 Barnehagens formål og innhold

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling

Rammeplanen sier at: «Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkelt barnet og barnegruppen. I barnehagen skal barn få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskning. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosialkompetanse og kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling». Rammeplanen s.19 2017

2.0 Rammer og forutsetninger For Lyngstad og Vevang barnehager

2.1 Lyngstad barnehage sine rammer og forutsetninger

Lyngstad barnahage startet opp som halvdagsbarnehage i et grupperom på gamle Lyngstad barneskole i 1980. Barnehagen slik vi kjenner den i dag sto ferdig i januar 2013, og da var vi en del av Lyngstad oppvekssenter, i august 2013 fikk barnehagen egen styrer igjen.

Lyngstad barnahage ligger flott til i fine omgivelser hvor man har skogen, fjellet og store marker tett på. I tillegg til naturen rundt barnhagen har vi ulike tur destinasjoner som vi liker å nytte oss av. Vi har gillhytte, og gapahuk og en fin akebakke rett ved. I tillegg får vi av og til bruke skolens område. Det er alltid kjekt.

Lyngstad barnahage består av 2 avdelinger. En småbarnsavdeling, Tyttebær, med plass til 9 barn i alderen 0 – 3 år, og en storbarnsavdeling, Blåbær, med plass til 18 barn fra 3 – 5 år. Vi har plass til 27 barn fordelt på 6 årsverk. Personalet ved Lyngstad barnehage består av barnehagelærere, fagarbeidere og assistenter/barneveiledere. Vi har åpningstid fra kl 07.00 – 16.30. Personalets ressurser og kompetanse er viktig for å nå barnehagens pedagogiske målsettinger.

2.2 Vevang barnehage sine rammer og forutsetninger

Vevang barnehage startet opp i 1985 med lokaler i Vevang skole. I september 2006 flyttet barnehagen inn i eget barnehagebygg. Etter å ha holdt til på skolekjøkkenet i over 20 år var det på sin plass at Vevang fikk sine egne lokaler og lekeplass med gjerde rundt.

Vevang barnehage består av 2 avdelinger. En småbarnsavdeling, kråkebollen, med plass til 9 barn fra 0 – 3 år, og en storbarnsavdeling, Sjøstjerna, med plass til 18 barn fra 3 – 5 år. Vi er til sammen 27 barn fordelt på 6 årsverk. Personalet ved Vevang barnehage består av barnehagelærere, fagarbeidere og assistenter/barneveiledere. Vi har åpningstid fra kl 07.00 – 16.30. Personalets ressurser og kompetanse er viktig for å nå barnehagens pedagogiske målsettinger.

Vevang barnehage har et stort og variert uteområde som byr på mange muligheter og utfordringer. Barnehagen ligger i naturskjønne omgivelser med Atlanterhavsveien som nærmeste nabo. Vi har kort vei til både skogen og fjæra, og vi har tilgang til både gapahuk og grillhytte. Vi er glade i å gå turer og være ute, så miljøet rundt barnehagen og på Vevang er mye brukt.

3.0 Barn i barnehagen - Overganger

3.1 Når barnet begynner i barnehagen

Det er en stor overgang både for barnet og foreldrene når barnet skal starte i barnehagen, og for å få en best mulig overgang er tilvenningsdagene viktig. Vi har jobbet fram en plan for tilvenning av nye barn og voksne som legger til rette for at barnet får en trygg og god start i barnehagen. Vi vet at de fleste kan få opptil 3 dager betalt tilvenningsperiode, men vær forberedt på at det kan ta lenger tid.

For at barnehagen ikke skal være helt ny når barnet starter, vil vi anbefale foreldre og bruke lekeområdet til barnehagen på fritiden, men også komme på besøk før barnehageoppstart. Dette vil dere få tilbud om før oppstart.

Ved oppstart vil hvert barn få en primærkontakt som tar særlig ansvar for det enkelte barnet og foreldrene, dette gjelder i den første tiden etter at barnet har startet. Primærkontakten vil også da gjennomføre en oppstarts samtale med foreldrene. Det er viktig at personalet og foreldrene har gode rutiner på å orientere hverandre om barnet i hente - og leverings situasjonene. Dette for å møte barnets behov.

Vi forstår at dette kan være vondt å overlate det kjæreste du har til oss, men om vi gir det litt tid, så går det som oftest veldig bra!

3.2 Overgang internt i barnehagen

Hvert barnehageår skifter barn over fra småbarn til storbarn. Denne overgangen begrunnes stort sett på barnets alder, men vi kan gjøre individuelle vurderinger også. Vi kontakter alltid foreldrene på forhånd og det vil bli lagt foreldresamtaler på vårparten hvor dette vil bli tatt opp. Om barnet skal over på Storbarnsavdeling til nytt barnehageår starter vi tilvenning allerede lenge før ferien. Våre barnehager har bare to avdelinger, og med så små forhold kjenner ofte barna og de voksne hverandre godt før en aktuell overgang. Overgangen fra en avdeling til den andre går erfaringsmessig veldig bra. Foreldrene får en oppstartssamtale ved behov.

3.3 Overgang mellom barnehage og skole

Barnehagen og skolen har rutiner for at denne overgangen skal bli så god som mulig! Barnehagene starter allerede opp med en førskolegruppe ved oppstarten av nytt barnehageår. Dette for å forberede barna til skolestart. Da jobber de med ulike temaer og skolerelaterte materialer.

Når vi kommer over i nytt kalenderår, og påsken nærmer seg starter vi å besøke skolen på ordentlig. Det er lagt opp til 4 besøk med førskolegruppene, her er det skolen som står i regi og legger til rette opplegg for barna, ved første besøket vil barna vil få tildelt fadder. Det er alltid kjekt å ha et kjent fjes i skolegården ved skolestart, og ekstra stas med egen fadder!

I tillegg vil også klassekontakt eller rektor komme på besøk til barnehagen slik at de får møte barna i deres trygge omgivelser.

Når våren/sommeren kommer så avsluttes disse besøkene med en innskriving på skolen sammen med foreldrene på ettermiddagen, dette er alltid svært spennende.

Før barna slutter i barnehagen har vi overgangssamtaler med skolen. Hensikten med disse samtalene, er at skolen og klassekontakten skal få bli litt kjent med barnet før oppstart. På den måten håper vi overgangen blir så bra som mulig. Vi har alltid samtale med foreldrene før vi starter overgangssamtalene med skolen, og ingen informasjon blir overgitt før foreldrene har signert på samtykkeskjema.

4.0 Barnehagens Innhold

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnegruppen skal barn få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeid med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling» (Rammeplan for barnehagen 2017).

Vi jobber bevisst og aktivt med rammeplanen slik at den blir en integrert del av barnehagens hverdag. Årsplanen synliggjør hvordan vi praktisk jobber med rammeplanen i vår barnehage, dette kommer frem gjennom tema og målsetninger for arbeidet. Her i tekstheftet ønsker vi å utdype hva som ligger innenfor de ulike begrepene som rammeplanen sier barnehagen skal inneholde.

- ❖ **Omsorg** – Omsorg er en forutsetning for barns trygghet og trivsel. I barnehagen er det viktig at barna får møte omsorgsfulle relasjoner både barn – voksen og barn – barn. De skal oppleve å bli sett, hørt og respektert. De skal få muligheten til å uttrykke seg, bli hørt og møtt på en fin måte, slik har de mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. Dette er viktig også i forhold til egen utvikling av empati og nestekjærlighet (Rammeplanen for barnehage 2017).
- ❖ **Lek** - Det er viktig å respektere barns lek! Gjennom leken lærer barn sosialadferd, samhandling og konflikthåndtering. De bruker også leken til å bearbeide og formidle inntrykk. Leken er den beste kilden til positiv og god læring. Leken er indre motivert og den skjer på barnas premiss. Leken har ingen målsetninger, den er et mål i seg selv (Rammeplan for barnehagen 2017).
- ❖ **Læring** – Vi i barnehagen skal legge til rette for at barn skal kunne oppleve, utforske, lære, og oppleve mestring. I barnehagen forgår læring ved å bruke hele kroppen og alle sine sanser. Vi har derfor ulike aktiviteter temaer, materialer og redskaper som barna får møte og ved å variere innholdet møter de også på nye situasjoner og utfordringer. Slik får barna undersøke, oppdage og forstå sammenhenger (Rammeplan for barnehagen 2017).

- ❖ **Danning** - Vi i barnehagen skal bidra til å fremme tilhørighet og forståelse, både i samspill med andre, men også i forhold til alt rundt seg. Barna skal være en del av det miljøet de er en del av, men barnet skal også bli tatt vare på for den de er i kraft av seg selv. De skal kunne ytre seg og bli møtt med støtte for sine synspunkter. Gjennom samspill, samtale, lek og utforsking skal vi her i barnehagen bidra til at barn utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne og handlingskompetanse (Rammeplan for barnehagen 2017).
- ❖ **Sosial kompetanse** – Å være sosial kompetent vil si at vi mestrer og tilpasse oss ulike sosiale miljøer med ulike krav og normer. I det ligger det at barna må forstå og mestre spillereglene for å oppnå kontakt, lek og vennskap. Det er viktig for alle barn å ha venner og lekekamerater. Derfor anser vi det som svært viktig at personalet er til stede allerede fra de er veldig små for å kunne veilede dem i det sosiale spillet, men også motivere dem til å knytte kontakt og holde på den. I tillegg er det veldig viktig hvordan vi voksne opptrer, både oss imellom, men også ovenfor barna. Barna speiler seg i oss, og det vi gjør betyr mer enn hva vi sier (Rammeplan for barnehagen 2017).

5.0 Vår visjon, vårt grunnsyn og våre kjerneverdier

På grunn av at barnehagene jobber tett sammen, har vi jobbet frem en felles pedagogisk plattform.

5.1 Visjon

Barnet i fokus

*For oss ved Lyngstad og Vevang barnehager betyr denne visjonen at vi som voksne i barnehagen **alltid skal ha barnets beste som utgangspunkt for vårt arbeid**. Vi må ha **gode dagsrutiner som er tilpasset barna og deres behov**. Vi må **anerkjenne barnet og vise barna sine meninger og ytringer respekt**. Vi må være **voksne som møter og ser barna der de er, og lytter til deres behov**. I tillegg må vi ha **et miljø som skaper inkludering og tilhørighet, ALLE SKAL VÆRE MED** – Ved å ha barna i fokus håper vi på å skape trygge og robuste barn som får en sterk og god selvfølelse.*

«Barn som har god selvfølelse er bedre rustet til å ta egne valg ut ifra sine behov og verdier. De vil også ha lettere for å inngå fine vennskap og sunne relasjoner med andre mennesker».

Ellen C. Mentzoni Nilsen april 2018.

For å jobbe mot denne visjonen, må vi ha voksne som

- ❖ Jobber faglig og profesjonelt og som skaper et sunt læringsmiljø for både store og små. Der vi setter trygghet, glede, inkludering og tilhørighet høyt.
- ❖ Lager gode og ryddige dagsplaner som gir barna en forutsigbar hverdag. I tillegg må vi ta ansvar for å skape gode og trygge overganger.
- ❖ Er trygge i jobben sin og som samarbeider godt, da trengs god kommunikasjon og åpenhet.
- ❖ Respekterer leken og lekens verdi – leken er barna sin viktigste arena for utvikling.
- ❖ Ikke setter for store mål og har for mange planer, dette øker stress og følelsen av ikke mestring, det er ikke til det beste for hverken store eller små.
- ❖ Tar seg tid – tid til å se, lytte og følge barna i deres univers.
- ❖ Er flinke barneveiledere, som tar seg tid til å bli kjent med det enkelte barnet for å kunne forstå og hjelpe.
- ❖ Er tilstede med hele seg.
- ❖ Er forutsigbare i sin væremåte og som er gode på å gi barna omsorg og nærhet.
- ❖ Inkluderer barna i planlegging og gjennomføring – la deres stemme bli hørt og respektert.

5.2 Våre kjerneverdier

Med Visjonen som utgangspunkt og i tråd med rammeplanen så har Lyngstad og vevang barnehager satt opp sine kjerneverdier sammen med foreldregruppen (2017). Kjerneverdiene sier at: *Alle barna skal oppleve livsglede og mestring i et trygt og inkluderende miljø, hvor alle skal bli møtt med **gjensidig respekt!*** Våre kjerneverdier finner dere igjen i både i vår tolkning av visjonen og i den forskningen vi bygger vårt pedagogiske grunnsyn på.

5.3 Pedagogisk grunnsyn

Synet på barn har endret seg mye igjennom historien. Barnet var tidligere sett på som en tom boks, som vi voksne skulle fylle opp med alt det barnet måtte å lære. Dette har forskning heldigvis avkreftet, og gjennom spedbarns forskningen på 60- tallet fant man ut at små barn er svært kompetente. I forskningen kom det også frem at barn trenger omsorgsfulle og sensitive voksne som de kan gå inn i trygge og gode relasjoner til, for å kunne tilegne seg evnen til å lære og utvikle seg.

Med forskningen som utgangspunkt i møte med barnet, tenker vi at den viktigste faktoren for en god barnehage er at vi voksne har kunnskap, sitter med evnene til å reflektere, og at vi er bevisste på dette, og at det er avgjørende for å kunne møte barn på en god måte.

«Først når barnet får opplevelsen av å være omgitt av trygghet i samspillet mellom seg selv og den voksne, kan det flytte sin energi over på utforskning og læring»

Cecilie Evertsen Stanghelle

Måten vi ønsker å møte barn på krever at hver enkelt:

- ❖ Møter alle på en god måte når de ankommer barnehagen.
- ❖ Er forutsigbar, slik at barna blir trygge på oss voksne.
- ❖ Må være fysisk og mentalt til stede for barna – de trenger den voksne i utforskningen sin og for å bli trygge.
- ❖ Fryder seg over barnet og undrer seg sammen med det.
- ❖ Gleder seg over barnet og ler sammen med det.
- ❖ Tar barnet på alvor – følger opp ting barna sier.
- ❖ Har et fang når barna trenger det – lar barna vise følelser, og respektere følelsene.
- ❖ Hjelper barn med å få venner – dette kan for noen være vanskelig.
- ❖ Legger til rette gode arenaer for lek og vennskap – frilek – gruppe lek – voksenstyrt lek.
- ❖ Legger til rette for kviling og en rolig stund, barn trenger tid til ro og ladding.
- ❖ Skaper et miljø som gjør det trygt å prøve og feile.
- ❖ Veileder og støtter barna når de trenger det.
- ❖ Viser godhet og interesse for barnet med hele seg.
- ❖ Være gode rollemodeller – barna speiler våre handlinger.
- ❖ Sette klare og ryddige grenser som er lette å forstå for barna.
- ❖ Respektere og lytte til barna og deres ønsker og forslag.

6.0 Den Voksne - STØRRE – STERKERE – KLOKERE – GOD

Voksenrollen har stor betydning og begrepene **STØRRE, STERKERE, KLOKERE** og **GODE** er begreper vi skal handle etter. Begrepene er hentet fra boken «Se barnet innen ifra» og er en fin veiledning til oss som jobber i barnehage, men også til dere foreldre. Vi vil gjerne forklare hva som ligger i disse begrepene, slik at de gir mening.

Større:

Barn trenger noen som er større rundt seg for å føle seg trygge, men i dette ligger det mer enn bare fysisk størrelse. Barn trenger at noen tar grep, planlegger, organiserer, forbereder og har kontroll. Når barna kjenner at de voksne er større på denne måten, vil de føle seg trygge.

Sterkere:

Det er grunnleggende for barnet og kjenne at noen er sterke og kan beskytte det fysisk sett, men det å være sterkere betyr også at vi voksne må være sterke følelsesmessig. Mange voksne kan for eks. miste sin «sterkhets» ved å gå ned på barnas nivå. I det ligger det at vi blir like sinte som barna, eller urasjonelle. Siden barn er avhengige av sterke voksne, så vil barn bli veldig utrygge om voksne ikke klarer å bevare et sterkere jeg.

Klokere:

Barnet trenger voksne som kan forklare og gi barna ord på ting de ikke helt klarer å forstå. Når vi voksne gjør det, føler barna seg trygge. Dette gjelder både på ting som kan foregå rundt barnet, men det handler også om å hjelpe barna å sette ord på og bekrefte følelser. «Jeg forstår du er lei deg for at dere glemte kosedyret ditt i dag» etc. I det å være klokere sammen med barnet dreier seg også om en annen ting, nemlig det å balansere det å være større og sterkere enn barnet, samtidig som man beholder godheten. Det dreier seg da om å kunne sette grenser ovenfor barnet, uten å være skremmende og krenkende.

God:

Det er viktig at de voksne beholder godheten for barnet også i de situasjoner hvor en må sette grenser. Med det menes at barnet skal oppfatte oss som vennlige selv i slike situasjoner. Mister de voksne godheten, vil de voksne fremstå som skremmende på barnet og de vil høre på oss der og da, men vi vil ikke få trygge og samarbeidsvillige barn.

7.0 Fokusområde hos Lyngstad og Vevang barnehager

Ved Lyngstad og Vevang barnehager har vi fokus på Trygghet og tilknytning, inkludering, sosial kompetanse, språk, kommunikasjon og retten til medvirkning.

Trygghet og tilknytning

Trygghet er grunnmuren for barnet, og en forutsetning for barns livsmestring og utvikling. Å for å få trygge gode barn, trenger vi omsorgsfulle og sensitive voksne. Følelsen av å være trygg vil skape en god emosjonell utvikling. Trygghet legger derfor også grunnlaget for god sosial og kognitiv utvikling. Barnehagen skal være et trygt sted hvor barna kan være seg selv på alle måter og alltid bli møtt med raushet, anerkjennelse og respekt. «For et lite barn

kommer trygghet foran alt. Menneskebarnet kommer til verden med et innebygget og automatisk «program» for å søke trygghet og beskyttelse» (Brandtzæg, Torsteinson og Øiestad s.15).

Men uten gode empatiske voksne som yter omsorg vil barnet få vansker med å kunne utvikle evnen til å lære, det er også avgjørende for den relasjonsbyggingen som barnet trenger for å føle seg trygge nok til å utforske. Derfor er det viktig at voksne som jobber med barn vet hvordan man skal møte barn og forstå deres tilknytningsbehov.

God og sunn tilknytning handler heller ikke bare om de gode og trygge følelsene, det handler like mye om å hjelpe barn med vanskelige følelser og støtte dem i utforskning og lek.

*«Trygge tilknytningsforhold er den beste
«livsforsikring» du kan ha».
(Bowlby 1990)*

Sosial kompetanse

Barn er sosiale fra fødselen, og de kommuniserer med voksne og hverandre gjennom kroppslige og språklige handlinger. Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarnet skal lykkes og trives, og for at de skal verdsettes som venn og likeverdig deltaker i samspillet med andre barn. Den sosiale kompetansen blir utviklet gjennom det samspillet de har med andre barn og voksne. For at barna skal ha

en hverdag preget av positive opplevelser knyttet til relasjoner må barnet mestre samspillet med andre. Vi er derfor tett på barna og veileder der hvor det er nødvendig. Vi jobber med å gi barna gode verktøy for å komme seg inn i lek og hvordan være en god venn. I tillegg er vi

voksne beviste på at vi er rollemodeller som barna speiler seg i. Et barn som samhandler godt med andre kan både tilpasse seg fellesskapet og være en synlig deltaker som hevder sin plass.

Sosial kompetanse består av et sett med ferdigheter som naturlig inngår i barnas samspill, for eksempel selvfølelse, empati, prososial adferd, selvhevdelse og selvkontroll.

Sosial kompetanse er nøkkelen til trivsel i barnehagen

Et inkluderende barnehagemiljø

Vi tar utgangspunkt i definisjonen «mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning» (Lund, Helgeland, Kovac 2017).

Barnehagen skal bidra til barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen stoppe, gripe inn og følge opp dette, i tett samarbeid med hjemmet. Vi har derfor stort fokus på at alle barna hos oss skal ha noen, ingen skal føle seg ensom. Alle barn og voksne skal føle seg inkludert i vårt miljø. Venner og vennskap er viktig for oss alle, så vi vil jobbe hardt for at alle skal føle seg inkludert både som individ og som en del av gruppen. Barns allsidige utvikling forgår i samspill med andre, og nettopp derfor er det viktig at alle har noen!

Et barn som mobber eller erter skal stoppes, og hjelpes

Kommunikasjon, språk og retten til medvirkning

Barna medvirker i - og påvirker egen hverdag gjennom hverdagsaktivitetene. De rydder etter seg, velger pålegg og drikke, velger venner og aktiviteter, kler av og på seg selv osv. De minste går selv opp – og ned av stoler, medvirker under av og påkledning osv. De største barna får øve seg på demokratiske flertallsavgjørelser som f.eks. flertallets valg av turmål.

Gjennom alle disse hverdagsaktivitetene får barna også brukt og utviklet god kommunikasjon og språkferdigheter. Språket er viktig og legger grunnlaget for læring, samspill med andre, lek og vennskap. Å utvikle språket, både verbalt og non-verbalt, er av stor betydning. Gjennom språket lærer barn å forstå verden, og får en økende innsikt i seg selv. Språket gir identitet og tilhørighet. Kommunikasjon er avgjørende for den intellektuelle, emosjonelle og sosiale utvikling.

Ikke vent til barna har et språk før du begynner å lese for dem

8.0 Lyngstad og Vevang sine satsingsområder

Barnehagene har med utgangspunkt i kompetanseplanen valgt seg ut noen områder for dette barnehageåret som de vil jobbe mere med for å få dem implementert i barnehagen. Temaene som vi har valgt ut skal vi jobbe med på personalmøter og planleggingsdager. De vil også komme opp so teama på foreldremøte og som informasjonsposter.

Inkluderende barnehagemiljø – et godt psykososialt miljø

Vi ønsker å jobbe videre med å skape trygge og gode barnehagemiljø, vi har jobbet med det siden 2017, men det er et stort tema med mye nye forskning, i tillegg kom det et nytt lovverk knyttet til det psykososiale miljøet i barnehagen i januar 2021. Vi skal derfor jobbe videre for å finne felles tolkninger av lovverket og hvordan dette skal følges opp.

I tillegg vet vi at det å skape trygge og inkluderende barnehagemiljø vil være grunnleggende for trivsel og videre utvikling og læring.

Vi har i løpet av de siste årene økt vår faglige kompetanse i personalgruppen, og det vet vi er et godt utgangspunkt. I tillegg har vi gjennom forskning fått vite viktigheten av å observere og kartlegge både barn- barn og barn – voksen relasjon for å kunne avdekke uønsket adferd. Foreldresamarbeid er avgjørende for at vi skal kunne forebygge og fremme gode barnehagemiljø. Vi kommer til å fortsette med å ha inkludering som tema blant foreldre, personale og barnegrupper.

Barnehagen har nå redigert «Handlingsplan mot mobbing i barnehagen» fra 2019, og den har nå endret navn til «Handlingsplan mot mobbing, for å sikre et godt psykososialt arbeid i barnehagen» den er utarbeidet av oss i barnehagen og skal hjelpe oss i arbeidet med å fremme et godt og inkluderende miljø, denne vil dere finne på barnehagenes hjemmeside [Barnehager i Hustadvika - Hustadvika kommune](#)

Her ligger også en folder med felles kjøreregler som ble utarbeidet av foreldregruppen og de ansatte våren 2019 for hvordan vi sammen som barnehage og foreldregruppe kan sammen jobbe for å få til et godt og sunt barnehagemiljø.

Vold i nære relasjoner – er ikke en privat sak.

Det er dessverre mange barn og voksne som ikke har det bra i hjemmet sitt! Som barnehage må vi skaffe oss kunnskap om hvordan vi skal møte disse barna og familiene for å kunne bidra til å gi dem en bedre hverdag. Derfor vil vi som barnehage styrke vor kompetanse slik at vi våger og handle om det oppstår bekymringer knytt til barn.

Vi har jobbet med den interkommunale handlingsplanen for «vold i nære relasjoner» fra 2018, men vi ønsker og ser at vi trenger å bruke mer tid på dette arbeidet.

Barnehagesektoren, holder også på å utarbeide en felles handlingsplan, slik at alle de kommunale barnehagene får felles retningslinjer og rutiner. Det vil i løpet av barnehageåret

21/22 komme en handlingsplan for barnehagesektoren knytt til denne problematikken, slik vil alle kommunene i barnehagen ha felles retningslinjer og prosedyrer.

Språk og retten til medvirkning

Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. Barn lærer språk best gjennom å være språklig aktive. (Rammeplanen) Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. De ansatte har ansvar for at alle barna blir med i språklige aktiviteter, både små og store barnehagebarn og barn med ulike språklige ferdigheter. De voksne må legge til rette for at alle får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for egne tanker og for å uttrykke egne meninger og følelser.

Vi kommer også i år til å se nærmere på supplerende kommunikasjon som hjelpemiddel, da for å støtte språkutvikling ytterligere.

Livsmestring

Dette er et relativt nytt begrep som vi tidligere har brukt lite her hos oss.

Livsmestring er nærmest et samlebegrep for det meste som skal være på plass for at barn skal mestre sine liv best mulig.

«Livsmestring handler om å imøtekomme barns behov for lek, trygghet og mestring i hverdagen. De gode erfaringene barn gjør i møte med andre barn og sensitive ansatte vil bidra til at robusthet, trygghet og motstandsdyktighet vil øke» Drugli & Lekhal

Man kan definere Livsmestring som det «å utvikle ferdigheter og tilegne seg praktisk kunnskap som hjelper den enkelte til å håndtere medgang, motgang, personlige utfordringer, alvorlige hendelser, endringer og konflikter på en best mulig måte, samt å skape en trygghet og tro på egne evner til å mestre også i fremtiden» (LNU, 2017).

Her i barnehagen handler dette i første rekke om å bidra til at barna utvikler et positivt selvbilde gjennom mestringsopplevelser. Vi skal støtte barna i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser (Utdanningsdirektoratet, 2017). I praksis handler dette om noe mer enn bare å forebygge eller unngå problemer. Det handler også om å oppleve nytelse og glede samt fravær av negative følelser og opplevelser. Livsmestring utvikles ved at vi får mulighet til å bruke egne evner og utvikle oss, oppleve mening, autonomi og dele mål og verdier i et fellesskap (Helsedirektoratet, 2017). Når barndommen som leves i barnehagen er preget av livsglede og lykke vil det være et godt utgangspunkt for å oppnå livsmestring (Størksen, 2018).

9.0 Barnehagens fagområder

Rammeplanen har satt opp syv fagområder som barnehagen skal jobbe med gjennom året, og som barna i stor grad senere møter som fag i skolen. Rammeplanen sier at «Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse» (2017).

1. Kommunikasjon, språk og tekst 2. Kropp, bevegelse, mat og helse 3. Kunst, kultur og kreativitet. 4. Natur, miljø og teknologi. 5. Antall, rom og form. 6. Etikk, religion og filosofi 7. Nærmiljø og samfunn.

Fagområdene skal ses i sammenheng, og er flettet inn i hverdagsaktivitetene, de voksenstyrte aktivitetene, samlingsstundene, turene og leken. Vi har en plan som skal sikre sammenhengen mellom fagområdene, progresjonen og tilbudet barna trenger etter hvert som de blir eldre. Planen ivaretar hele barnet og barnas hverdag her i barnehagen.

9.1 Progresjonsplan

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang.

Progresjonsplan med utgangspunkt i Fagområdene

Områder	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Kommunikasjon, språk og tekst	Språk ledsaget av handling. være bevisst barnas kroppsspråk Enkle regler og sanger daglig. Benevne det vi gjør og det vi ser og oppfatter fra barna	Sanger og bevegelsessanger. Billedbøker. Rim og regler. Få høre enkle eventyr. Benevne det vi gjør og det vi ser og oppfatter fra barna	Samtale under daglige aktiviteter. Sanger. Lytte til musikk, rim og regler. Farger og begrep i dagliglivet. Lesestunder mindre grupper. Snakke-pakken Benevne det vi gjør og det vi ser og oppfatter fra barna	Kunne fortelle en historie. God tilgang til bøker. Legge til rette for lekeskriving med tall og bokstaver. Språkleker. Dramatisering. Bruke ellinger, rim, regler og sang aktivt. Snakke-pakken	Leke aktivt med språket. Lage egne eventyr. Erfaring med lese og skriveretning. Egen lesegruppe Høytlesning fra fortsettelsesbøker. Språkleker Begrepsleker. Snakkepakke
Kropp, bevegelse, mat og helse	God gulvplass med mulighet for	God plass til å bevege seg inne.	Få mulighet til å rulle, hoppe, balansere, klatre og springe.	Trene opp utholdenhet gjennom turer. Gå i variert terreng med	Aktiviteter for trening av balanse. Trene blyantgrep og

	<p>grovmotorikk lek inne.</p> <p>Prøve knotte –puslespill, tegne og male.</p> <p>Bevege seg på ulike underlag ute.</p>	<p>Bevege seg til musikk.</p> <p>Få hoppe, klatre, sykle og gå på korte turer.</p> <p>Enkle puslespill, perler, leire og forming.</p> <p>Spise selv, gradvis få kle på seg selv.</p> <p>Få kjennskap til enkle emosjoner som glad, sinna, lei etc – Steg for steg</p>	<p>Bevegelsessanger og leker.</p> <p>Få bruke pensel, saks, blyant i allsidige formingsaktiviteter.</p> <p>Kle av/på seg det meste selv.</p> <p>Lære om sunt kosthold.</p> <p>Få gå på turer i variert terreng.</p> <p>Få kjennskap til kroppen gjennom bevegelse sang, leker og aktiviteter.</p> <p>Jobbe videre med følelser og sinn – steg for steg, bøker, fortellinger og sanger</p>	<p>ulike utfordringer.</p> <p>Kaste/ta imot ball.</p> <p>Bruke pensel, saks og blyant.</p> <p>Lego og konstruksjonsleker for finmotorikk.</p> <p>Lære om sunt kosthold.</p> <p>Lære mer om kroppen og hvordan vi «henger» sammen» både innvendig og utvendig.</p> <p>Emosjoner og følelser - Steg for steg, bøker, fortellinger og sanger</p>	<p>klipping etter strek.</p> <p>Bygge og konstruksjonslek.</p> <p>Lære om sunt kosthold.</p> <p>Emosjoner og følelser - Steg for steg, bøker, fortellinger og sanger. La barna bruke seg.</p>
<p>Kunst, kultur og kreativitet.</p>	<p>Bli kjent med og få prøve ulike materiale.</p> <p>Lytte til musikk og lære enkle barnesanger</p>	<p>Bruke ulikt materiale og prøve ut forskjellige formingsaktiviteter.</p> <p>Synliggjøre barnas produkt.</p> <p>Musikk, sang og dans.</p> <p>Lese enkle bøker.</p>	<p>Skape i forskjellig materiale.</p> <p>Lære enkle barnesanger med bevegelse.</p> <p>Dramatisere eventyr.</p> <p>Høytlesning.</p>	<p>Tur i nærmiljøet, få opplevelser.</p> <p>Forme med tredimensjonalt materiale.</p> <p>Male, tegne, fotografere.</p> <p>Bruke musikk-instrumenter.</p> <p>Dramatisere eventyr og fremføre for andre.</p>	<p>Besøke nærmiljøet for å få opplevelser og dermed kunne skape selv.</p> <p>Bruke ulikt materiale.</p> <p>Dramatisere eventyr.</p> <p>Sang og ringleker.</p>

<p>Natur, miljø og teknologi.</p>	<p>Være ute i frisk luft daglig. Bli kjent med lekeplassen, gress, sand, stein m.v. Ha en fast turdag i uken.</p>	<p>Ha fast turdag og trene på å gå gradvis lengre turer. Oppleve forskjellig underlag og ulike væertyper.</p> <p>Leke med ulike naturmateriale.</p>	<p>Ha et fast tursted som besøkes. Se turstedet endres gjennom årstidene.</p> <p>Leke i ulikt terreng og med forskjellig naturmateriale.</p> <p>Lære om forskjellige tegn i naturen.</p> <p>Lære om frukt og bær som vokser på trærne/busker.</p> <p>La barna få kjennskap til kildesortering.</p>	<p>Bli oppmerksom på hva som skjer i naturen til ulike årstider.</p> <p>Ha ferdigheter i å være ute i all slags vær.</p> <p>Lære navn på blomster og trær.</p> <p>Lære mere om bær og frukt.</p> <p>Bruke kamera/telefon og ipad, følge prosessen fra bilde på skjerm til papir.</p> <p>Jobbe med kildesortering og gjenbruk.</p>	<p>Lære hva som skjer i naturen.</p> <p>Naturstudier.</p> <p>Bli bevisst i hvordan vi bruker naturen i mat-produksjon.</p> <p>Lære om samspillet i naturen.</p> <p>Bruke kamera/telefon/ ipad og følge prosessen fra bilde på skjerm til papir.</p> <p>Prøve skanner og skriver</p> <p>Jobbe med kildesortering og gjenbruk.</p>
<p>Etikk, religion og filosofi.</p>	<p>Få erfare at vi er ulike.</p> <p>God tid til kos og undring.</p> <p>Markere høytider som jul, påske, 17 mai, m.v.</p>	<p>Få oppdage at vi har likt eller ulikt språk.</p> <p>Delta i kultursamlinger, sang/dans, musikk, mat.</p> <p>Lære å gjenkjenne følelsesuttrykk hos seg selv og andre.</p>	<p>Lage og smake mat fra ulike kulturer.</p> <p>Bruke bøker til samtale og filosofering.</p> <p>Fokus på empati: trøste og hjelpe hverandre.</p> <p>Bruke religiøse historier og bøker som bakgrunn for samtale.</p>	<p>Kunnskap om høytider og tradisjoner som vi markerer i barnehagen.</p> <p>Eventyr og fortellinger fra andre land.</p> <p>Lære å respektere hverandre, naturen og andres eiendeler.</p> <p>Voksen - veiledning i konflikt – håndtering</p> <p>Få undre seg og reflektere. Over viktige og</p>	<p>Studere å bruke kart og globus.</p> <p>Være med å forberede faste tradisjoner og kultur - arrangement.</p> <p>Diskutere felles samspillsregler, Konflikt håndtering på egenhånd i økende grad.</p> <p>Få undre seg og reflektere over viktige og mindre viktige spørsmål.</p>

				mindre viktige spørsmål.	
Nærmiljø og samfunn	Bli kjent med barnehagens uteområde. Være med på kortere turer i nærmiljøet.	Gå turer i nærmiljøet. Besøke ulike steder som fjæra, gapahuken, butikken etc.	Snakke om foreldrenes arbeidsplass – besøke noen av dem. Få kjennskap til andre land.	Bli kjent på Lyngstad og Vevang. Få kjennskap til ulike arbeidsplasser man kan finne på Lyngstad og Vevang, Eide, molde. Barna se at vi er en del av noe større. Turer i skog og fjæra. Lære trafikkregler. Lære om urbefolkningen i Norge og i andre land.	Bli kjent på Lyngstad og Vevang. Få kjennskap til ulike arbeidsplasser man kan finne på Lyngstad og Vevang, Eide, molde. Barna se at vi er en del av noe større. Turer i skog og fjæra. Lære trafikkregler. Lære om urbefolkningen i Norge og i andre land. Bestemme og velge noen aktiviteter selv.
Antall, rom og form.	Forme i sandkassa. Erfare ulike former i lek med klosser og puttebeger. Snakke om at sola er rund, eplet er rund osv. Snakke om størrelse: stor og liten.	Telle til tre i samlinger. Eventyr om telling. Snakke om størrelser vi møter i hverdagen. Snakke om former vi møter ved å bruke klosser, spill osv. Bruke begreper bevisst som f.eks oppå, inni, over,	Tall skal være synlig i det fysiske miljø, muntlig og skriftlig. Telle til 5. Måler, veier og sammenligner størrelser. Konstruksjonslek. Rominnhold i kartonger, flasker – sammenligne.	Gjenkjenne tall. Skrive tall. Veie og måle. Lære sirkel, kvadrat, trekant. Lære stor, større, størst. Studere former og mønster i naturen.	Telle til ti, skrive tall. Eksperimentere med gjenstander for å lære tung/lett, innhold, lik/ulik. Lære begrepene foran, bak, over, under, foran og bak. Tallspill. Sortere mattedyr, knapper og lignende

		under, stor og liten			
--	--	----------------------	--	--	--

10.0 Tidlig innsats

Vi jobber systematisk i forhold til alle barn i barnehagen. Det er viktig at det er nok bemanning i barnehagen slik at vi klarer å fange opp de barna som kanskje trenger noe ekstra. Barn som vi bekymrer oss for har vi rutiner som sikrer at barn får tidlig hjelp - dette i samarbeid med barnets foreldre.

10.1 Observasjon og kartlegging

Barnehagen benytter observasjon og kartlegginger som verktøy. Et observasjonsmateriale vi bruker knyttet opp til språk og språkforståelse er TRAS (Tidlig registrering av barns språkutvikling), og er spesielt fokusert på samspill, kommunikasjon og språk. Skjemaet benyttes på barn med mistanke om forsinket/mangelfull utvikling innen språk og sosialt samspill. Vi registrerer hva det enkelte barn mestrer innen språkforståelse, språklig bevissthet, uttale, setningsproduksjon, samspill, kommunikasjon og oppmerksomhet. Dette er et arbeidsverktøy til internt bruk i barnehagen. Vi utfyller ikke TRAS uten foreldrene sin samtykke, og skjemaet blir da gjennomgått i foreldresamtaler. TRAS overleveres til skolen med foresattes samtykke.

Vi har også et verktøy som heter «Alle med». Dette er et Observasjonsskjema som dekker barnets seks utviklingsområder: Språkutvikling, lek, sosio-emosjonell utvikling, hverdagsaktiviteter, trivsel og sansemotorisk utvikling, og ligger som bakgrunn for foreldresamtalene. Ellers har vi interne kartleggingsskjema som vi også bruker inn imellom.

Formål med kartleggingen:

- ✓ Registrere språkvansker tidligst mulig
- ✓ Iverksette tiltak
- ✓ Forebygge lese -og skrivevansker
- ✓ kartlegge barnets sosiale samspill

10.2 Tiltaksplaner

Vi har tiltaksplaner på barn som har utfordringer og hvor voksne må jobbe konkret og målrettet. Her har vi klare mål for hva vi skal oppnå med tiltakene og konkrete tiltak som det skal jobbes med. Tiltaksplanene evalueres og endres om et er nødvendig. Foreldrene blir alltid informert når deres barn er involvert i en tiltaksplan.

11.0 Andre samarbeidspartnere

I barnehagen har vi mange samarbeidsinstanser.

I forhold til alvorlige bekymringer har vi etter norsk lov plikt til å melde fra om ting som en observerer som bekymringsfullt. våre samarbeidsinstanser her er: Politi og Barnevern. Dette kan gjelde ved mistanke om seksuelle overgrep, vold eller grov omsorgssvikt. I flg. regelverket skal ikke foreldrene varsles i forkant i slike tilfeller.

Ved mistanke om omsorgssvikt/mindre ting som er bekymringsfulle, kan barnehagen melde, men vi vil da ta dette opp med foreldrene i forkant. Slik at de får en sjanse til å rette opp uheldige forhold først, og man kan muligens unngå at en melder i noen av tilfellene.

Ut over samarbeidet med foreldrene, samarbeider barnehagen med flere andre instanser som helsesøster, PPT, BUP og barnevern

PP-Tjenesten: Veiledning og observasjon av enkeltbarn, i samarbeid m/ foreldrene.

Helsestasjon: Ved opptak av barn, og ellers v/ ulike henvendelser

BUP (Barne- og ungdomspsykiatri): Veiledning v/ behov

Barnevernstjenesten: Ved behov

Øvrige styreere i andre barnehager: Vi har jevnliges styresamlinger

Ulike barneskoler: Særlig ved overgang barnehage-skole

12.0 Foreldresamarbeid

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling (Rammeplan 2017).

Den viktigste samarbeidspartneren til barnehagen er foreldre og foresatte, og målet for samarbeidet er at barnet skal få en så god og trygg hverdag i barnehagen som mulig. Det er viktig for oss at dere foreldre får tillit og kjennskap til alle de ansatte i barnehagen, men også til de andre barna og foreldrene. Det er viktig for barna sin trivsel at foreldrene har kjennskap til barna sin hverdag og viser interesse for de barna deres er sammen med store deler av dagen.

Vi synes det er viktig med god og tett dialog. Dette får vi best til gjennom hente - og bringe-situasjoner, på foreldremøter og foreldresamtaler. Vi oppfordrer alle foreldre og foresatte og møte på foreldremøte og foreldresamtaler. På foreldremøtene blir det tatt opp forskjellige temaer og saker som omhandler deres barn og deres hverdag, mens foreldresamtalene er private og omhandler kun ditt barn. Begge arenaene er svært nyttige, og du får ulike innfallsvinkler til barnet ditt og deres hverdag i barnehagen.

Facebook og Mykid

Barnehagen har også en lukket Facebook gruppe, her deler vi litt av hva vi gjør i hverdagen, og legger ut informasjon eller påminnelser. Alle foreldre vil bli invitert ved oppstart, og når barnet ikke går i barnehagen lengre så mister man tilgangen.

My kid fikk barnehagen høsten 2021, vi har ikke blitt kjempegode på å bruke det, men vi er på rett vei. Dere vil bli tilsendt informasjon om hvordan dere kommer dere inn ved oppstart og her er det viktig at dere legger inn relevant informasjon som tillatelser, hentelister og div.

12.1 FAU og SU

Foreldrerådet består av alle foreldrene/ foresatte til alle barna i barnehagen vår.

Foreldrene velger selv ut to stykk fra hver avdeling (4stykk) som skal sitte i FAU. Når utvalget er klart velger de seg en FAU leder, nestleder, kasserer og sekretær. Foreldrerådet og FAU skal bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt og inkluderende barnehagemiljø.

FAU har egne årshjul hvor oppgaver er nedfelt, dette går ofte på praktiske ting som sommerfest, dugnad og 17.mai.

I tillegg har vi et samarbeidsutvalg, her skal alle parter være likt representert. 2 fra foreldregruppen (FAU) og 2 ansatte, i tillegg til en representant fra kommunestyret. Styrer blir med for å skrive referat og legge frem aktuelle saker, om det er nødvendig. Dette organet skal være et rådgivende, samarbeidende organ som blant annet skal godkjenne årsplan, årsrute og være et bindeledd mellom foreldre og de ansatte.

Utvalgene har ca. to møter pr. år, og ellers v/behov.

13.0 Dokumentasjon, vurdering og evaluering

13.1 Foreldreundersøkelser:

Foreldreundersøkelsen til Udir vil bli gjennomført annet hvert år, slik at vi får jobbet skikkelig med resultatene om og ved behov. Foreldrene vil motta undersøkelsen digitalt i løpet av november måned. Her er informasjon om undersøkelsen: <https://www.udir.no/tall-ogforskning/brukerundersokelser/foreldreundersokelsen-i-barnehage/>

For å ikke miste helt oversikten på hvilke inntrykke dere som foreldre sitter med, kommer vi til å nytte oss av anonyme FORMS skjema for å få noen tanker og meninger knytt til barnehagen.

Disse undersøkelsene vil gi oss en indikator på hvor fornøyde dere som foreldre er med oss, og om det er grunnlag for å sette inn tiltak for å få til endring.

13.2 Avdelingsevaluering:

Hver avdeling evaluerer månedlig. Da med årsplanen og mål fra rammeplanen som utgangspunkt. Vi har et felles evalueringsskjema. Evalueringene blir lagret på hver avdeling og blir en del av planleggingsfasen til kommende år.

I tillegg evaluerer personalet alle tradisjonsaktiviteter som foreldrekaffe, karneval, julebord, nissefest etc. Evalueringene er for internt bruk, og er grunnlag for ny planlegging av aktivitetene neste gang de gjennomføres.

13.3 Løpende evaluering / vurdering.

Fortløpende evaluering / vurdering av barnehagens innhold og metoder – både i forhold til barnegruppa og til enkeltbarnet gjennomføres i hht barnehagens møteplan. Det blir foretatt korrigeringer og endringer fortløpende ved behov.